

[Holstein.]

ligesom en vis international Presse vil bilde deres Landsmænd ind, at hvad andre Stormagter foretager sig militært, det gør de for at værne Freden, hvad Tyskland foretager sig, gør det for at fremkalde Krig.

Under Balkankrigene i Aarene før Verdenskrigen blev det ofte, som det fremgaar af Aktstykkerne i den store Forsvarskommissions Betænkning af 1922, drøftet mellem vore ansvarlige politiske og militære Myndigheder, hvorledes Danmarks Stilling vilde være under en Østersøkrig mellem en eller flere Vestmagter og en eller flere Østersøstater. Ingen regnede med, at Tysklands nordre Flanke, naar det var indviklet i Krig med Frankrig eller England, muligvis ogsaa med Frankrigs allierede Rusland, der siden 1907 stod i politisk Entente med England, vilde komme til at henligge som et fredhelligt, fredet og uberørt Omraade. Man regnede tværtimod med Sandsynligheden af omfattende Krigsoperationer fra Vestmagternes Side i Østersøen. At Tyskland gjorde det samme, fremgik med al fornøden Tydelighed af Kaptajn Lützens Breve og Indberetninger fra Berlin, som ogsaa indeholdt alle for danske Statsledere ønskelige Oplysninger om Tysklands Syn paa Danmarks Neutralitet og militære Stilling og Vilkaar i Tilfælde af en saadan Krig. Men navnlig vil jeg minde om den danske kommanderende Admiral Kofoed-Hansens Responsum til Udenrigsministeren af 16. November 1912, i hvilket han fremhæver — jeg beder den højtærede Formand om Tilladelse til at maatte gengive det; det er et Uddrag, lidt udførligt, men jeg mener, at Admiralsens Betragtninger har samme Berettigelse og Aktualitet, ja, endnu større, nu som dengang, og jeg kan for mit Vedkommende ikke sige det klarere, end Admiralen har sagt det. — han fremhæver i dette Responsum:

„1) At Udviklingen medfører, at Danmark kommer til at ligge mere og mere inden for Tysklands og uden for Englands direkte Magtomraade, 2) at Tyskland under en Østersøkrig maa have absolut Sikkerhed for, at Danmark ikke paa et senere Tidspunkt af Krigen vil falde i Armene paa Modstanderne, at Tyskland derfor kun kan respektere vor Neutralitet, naar vor Politik kan anses for fuldt paa-lidelig, og naar vi er i Stand til eventuelt at føre et virkningsfuldt Forsvar for at opretholde Neutraliteten, 3) at England ikke vil kunne føre Krigen ind i Østersøen uden Støtte i dansk Territorium, og at vor Neutralitet derfor, saafremt Eng-

land vil føre Krig i Østersøen, er helt ud uforenelig med Englands Interesser. En Aktion (engelsk eller fransk) i Østersøen vil ikke kunne gennemføres uden udstrakt Brug af danske indre Farvande og Havne; Københavns Havn er hertil utilstrækkelig, skønt selvfølgelig af stor Betydning, 4) at vor Neutralitet derimod betingelsesvis kan forliges med Tysklands Interesser, inden for hvis direkte Magtomraade vi ligger.

Faren for vor Neutralitet er altsaa for det første, at Tyskland kunde finde, at den ikke er til at stole paa, og i saa Tilfælde vil, hvis en frivillig Tilslutning fra vor Side ikke kan opnaas, et Angreb fra Tyskland ved Krigens Udbrud næppe kunne udeblive; men det er ubestrideligt, at Tyskland paa mange Maader vil kunne drage Fordel af, at Danmark længst muligt forbliver neutralt, thi først naar alle de mindre Østersøstater er inddragne i Krigen, vil England kunne hindre Tilførsler gennem de danske Farvande. Vil nu Tyskland stole paa vor Neutralitet, vil man altsaa fra den Side foreløbig lade os i Fred, men der vil da være et Forhold, som efter min Anskuelse rummer en Fare. Det er nemlig sagt mig, at vi i Krigstilfælde vil fastsætte Opholdsbestemmelser ogsaa for Gennemsejlingsfarvande, og at Grundene hertil er tvingende. Jeg kender dem ikke. Er det rigtigt, da vil Tyskland meget hurtigt blive nødsaget til at krænke vor Neutralitet paa dette Punkt.“

Disse Opholdsbestemmelser, som Admiralen advarer imod, er de Opholdsbestemmelser, som en Maaned efter blev indsat i den fælles nordiske Neutralitetserklæring, og som hviler paa Haager-Neutralitetskonventionens Bestemmelser, om indtil 24 Timers Ophold i danske indre Farvande og Havne med indtil 3 Krigsskibe. Der staar i denne Neutralitetskonvention intet om — den er ganske uklar paa dette Punkt —, hvorvidt Skibe, naar de f. Eks. forlader Havnen efter 22 Timers Forløb, kan sejle ud i Kattegat i en halv Time eller i en Times Tid og saa komme tilbage igen og begynde paa et frisk 24 Timers Ophold. Heller ikke omhandler Haager-Neutralitetskonventionen — af gode Grunde — med eet eneste Ord Spørgsmaalet om Ophold af fremmede krigsførende Magters Flyvemaskiner: Hydroplaner, Bombardementsmaskiner, Rekognosceringsmaskiner og Jagere paa dansk Territorium.

„Det forekommer mig“ — siger Admiralen — „ganske overvejende sandsyn-